

REGLUGERÐ

um svæðisráð málefna fatlaðra.

I. KAFLI

Skipun í svæðisráð.

1. gr.

Á hverju starfssvæði málefna fatlaðra skal starfa svæðisráð.

Svæðisráð er sjö manna ráð skipað af félagsmálaráðherra til fjögurra ára í senn.

Svæðisráð skal skipað á eftirfarandi hátt:

1. Landssamtökin Þroskahjálp og Öryrkjabandalag Íslands tilnefna sinn aðilann hvor.
2. Þrír fulltrúar skulu tilnefndir af samtökum sveitarfélaga á hlutaðeigandi svæði og skal einn þeirra vera félagsmálastjóri á svæðinu.
3. Ráðherra skipar einn fulltrúa án tilnefningar.
4. Auk fulltrúa skv. tilnefningu, sbr., 1.-3. tölul. skal héraðslæknir eiga sæti í ráðinu. Varamenn, sbr., 1.-3. tölul. skulu tilnefndir á sama hátt og aðalmenn. Varamaður skv. 4. tölul. skal vera staðgengill héraðslæknis. Svæðisráð kýs sér sjálft formann.

II. KAFLI

Stjórnarsýsluleg staða svæðisráðs.

2. gr.

Svæðisráð er sjálfstætt fjölskipað ráð.

Svæðisráð hefur eftirlit með því að á vegum svæðisskrifstofu málefna fatlaðra, svo og sveitarfélaga, sé fötluðum veitt sú þjónusta sem samræmist markmiði laga um málefni fatlaðra. Sama á við um þjónustu á vegum félagasamtaka fatlaðra og sjálfseignarstofnana sem vinna að málefnum fatlaðra.

Um verkefni svæðisráðs vísast að öðru leyti til III. kafla reglugerðar þessarar.

3. gr.

Svæðisráð hefur samvinnu við svæðisskrifstofu eftir því sem við á eðli máls samkvæmt.

III. KAFLI

Hlutverk svæðisráðs.

4. gr.

Tillögur og umsagnir.

1. Svæðisráð gerir tillögur um þjónustu á svæðinu. Sömuleiðis fjallar það um tillögur svæðisskrifstofu um nýja og breytta þjónustu, m.a. í tengslum við fjárlagagerð og veitir félagsmálaráðuneyti umsögn um þær.

2. Svæðisráð fjallar um svæðisáætlanir svæðisskrifstofu málefna fatlaðra og veitir umsögn um þær til svæðisskrifstofu og félagsmálaráðuneytis.

3. Svæðisráð skal stuðla að samræmingu á þjónustu allra þeirra aðila sem hafa á sinni könnu framkvæmd þjónustu við fatlaða á svæðinu og skal koma á framfæri ábendingum til viðkomandi aðila, svo og félagsmálaráðuneytis, eftir því sem ástæða þykir til.

4. Svæðisráð veitir svæðisskrifstofu umsögn um það hvernig staðið skuli að ráðstöfun þess fjármagns sem ætlað er til frekari liðveislu samkvæmt heimildum fjárlaga hverju sinni.

5. gr.

Eftirlit.

Svæðisráð skal hafa eftirlit með því að þjónusta, starfsemi og rekstur stofnana fatlaðra séu í samræmi við markmið laganna. Annars vegar er um að ræða faglegt eftirlit og hins vegar fjárhagslegt eftirlit.

Faglegu eftirliti skal m.a. fylgt eftir með því að safna saman skýrslum um framkvæmd þjónustu fatlaðra, svo og um markmið hennar, frá viðkomandi aðilum. Þ.e. svæðisskrifstofu, sveitarfélögum, félögum fatlaðra og sjálfseignarstofnunum. Jafnframt getur eftirlitið verið fólgið í heimsóknum á vettvang og viðtölum við neytendur þjónustunnar.

Fjárhagslegt eftirlit getur verið framkvæmt með þeim hætti að svæðisráð óskar eftir upplýsingum um fjárreiður stofnana eða annarra framkvæmdaraðila þjónustu. Þá geta svæðisráð óskað eftir því að sjálfseignarstofnanir og stofnanir á vegum sveitarfélaga og félagasamtaka skili ársreikningi sbr. 53. gr. laga um málefni fatlaðra. Athugasemdir, ef einhverjar eru, skulu sendar félagsmálaráðuneyti.

6. gr.

Samningur við sveitarfélög.

Svæðisráð, í samvinnu við svæðisskrifstofu, beitir sér fyrir því við sveitarfélög á svæðinu að þau taki á sig aukna ábyrgð á málefnum fatlaðra og undirbýr könnunarviðræður við sveitarstjórnir að höfðu samráði við félagsmálaráðuneyti. Komi í ljós vilji sveitarstjórnarmanna á viðfangsefninu getur svæðisráð óskað eftir því við félagsmálaráðuneyti að hafnar verði formlegar viðræður við hlutaðeigandi sveitarfélög. Skal þá félagsmálaráðuneyti, í samstarfi við svæðisráð og svæðisskrifstofu, hefja könnunarviðræður við sveitarfélögin.

7. gr.

Ágreiningur varðandi umsókn um þjónustu eða búsetu.

Svæðisráð skal fjalla um þann ágreining sem kann að koma upp varðandi umsóknir um þjónustu á þjónustustofnun, sbr. 1.-3. tölul. 9. gr. laga um málefni fatlaðra, svo og um búsetu skv. 2.-6. tölul. 10. gr. laganna. Takist ekki sættir skal svæðisráð vísa málinu til úrlausnar félagsmálaráðuneytis.

IV. KAFLI

Réttindagæsla fatlaðra.

8. gr.

Almenn réttindagæsla.

Svæðisráð annast almenna réttindagæslu, sbr. 36. gr. laga um málefni fatlaðra.

Með almennri réttindagæslu er átt við eftirlit með því að fatlaðir fái þá þjónustu sem þeir eiga rétt á bæði almenna þjónustu, svo og sértæka þjónustu sem ætluð er fötluðum eingöngu.

Svæðisráð skal fjalla um kvartanir og ábendingar sem berast því skriflega. Telji svæðisráð að umkvörtun eigi við rök að styðjast skal það beina þeim tilmælum til viðkomandi aðila að leita leiðréttingar. Beri sú málaleitan ekki árangur skal mál sent til úrlausnar hlutaðeigandi stjórnvalds.

Svæðisráð skulu sérstaklega huga að stöðu fatlaðra einstaklinga sem eru sviptir lögræði og fylgjast með því að skipaður sé lögráðamaður.

Telji svæðisráð að gengið sé á réttindi fatlaðs einstaklings við veitingu starfs getur svæðisráðið krafðið veitingarvaldhafa um skriflega greinargerð fyrir ákvörðun sinni í sambandi við stöðuveitinguna.

9. gr.

Sérstök réttindagæsla.

Svæðisráð annast sérstaka réttindagæslu, sbr. 37. gr. laga um málefni fatlaðra. Með sérstakri réttindagæslu er átt við meðferð svæðisráða á kvörtunum og ábendingum, sem því berast frá trúnaðarmönnum fatlaðra og fötluðum einstaklingum er búa á sambýlum, vistheimilum fyrir börn og áfangastöðum, sbr. 3.-6. tölul. 10. gr. laga um málefni fatlaðra. Um meðferð slíkra erinda fer eftir því sem segir í V. kafla þessarar reglugerðar.

10. gr.

Trúnaðarmaður fatlaðra.

Hvert svæðisráð skal skipa trúnaðarmann fatlaðra á sínu svæði sem sér um réttindagæslu fatlaðra, sbr. 2. mgr. Leitast skal við að ráða mann með þekkingu á málefnum fatlaðra. Trúnaðarmaður skal ráðinn gegn ákveðinni heildargreiðslu. Skal gerður við hann sérstakur starfssamningur þar sem kveðið er á um þær kröfur sem til hans eru gerðar.

Trúnaðarmaður fatlaðra skal gæta hags þeirra fötluðu sem búa á sambýlum, vistheimilum fyrir börn og áfangastöðum, sbr. 3.-6. tölul. 10. gr. laga um málefni fatlaðra. Hann skal fylgjast með högum fatlaðra á framangreindum heimilum fatlaðra að eigin frumkvæði. Skal hann í því skyni heimsækja heimili fatlaðra reglubundið og kynna sér hagi hinna fötluðu á sviði einkalífs og fjármuna. Forstöðumaður og aðrir starfsmenn skulu veita trúnaðarmanni liðsinni við öflun upplýsinga.

Telji fatlaður einstaklingur að hagar hans sé fyrir borð borinn getur hann upplýst trúnaðarmann um það og skal trúnaðarmaður þegar í stað kanna málið með viðeigandi hætti.

Telji aðstandendur fatlaðra, hagsmunasamtök eða aðrir sem láta sig hag hins fatlaða varða, að réttur fatlaða sé ekki virtur skal tilkynna trúnaðarmanni það sem kannar málið tafarlaust, sbr. 3. mgr.

Trúnaðarmaður skal kynna svæðisráði reglulega störf sín og þau mál sem til hans hafa borist, svo og afgreiðslu þeirra.

Heimilt er svæðisráði í sérstökum tilfellum að fela trúnaðarmanni önnur verkefni er varða réttindagæslu einstaklinga, enda rúmist þau innan heildargreiðslu skv. 1. mgr. og skerði á engan hátt þá þjónustu sem trúnaðarmanni ber að veita fötluðum á heimilum og stofnunum samkvæmt grein þessari.

Trúnaðarmaður skal auglýsa aðsetur sitt og símanúmer með rækilegum hætti á svæðinu.

V. KAFLI

Meðferð kvartana og ábendinga.

11. gr.

Aðild.

Hafi trúnaðarmanni verið gert kunnugt um aðstæður fatlaðs einstaklings sbr. 3. mgr. og 4. mgr. 10. gr. metur trúnaðarmaður að könnun lokinni hvort málið skuli lagt fyrir svæðisráð. Einnig getur viðkomandi einstaklingur sjálfur eða forráðamaður hans lagt mál fyrir svæðisráð.

Hagsmunasamtök eða aðrir sem láta sig hag hins fatlaða varða geta borið fram kvörtun eða ábendingu við svæðisráð ef talið er að réttur hins fatlaða hafi ekki verið virtur samkvæmt lögum um málefni fatlaðra sem og öðrum lögum eftir því sem við á.

12. gr.

Tilkynning um meðferð máls.

Nú ákveður svæðisráð að taka til meðferðar kvörtun eða ábendingu skv. 11. gr. og skal þá skýra forstöðumanni viðkomandi þjónustustofnunar eða heimilis fyrir fatlaða frá efni kvörtunar eða ábendingar nema hætta sé á að rannsókn kunnri að torveldast af þeim sökum.

Áður en svæðisráð tekur ákvörðun um meðferð máls eftir kvörtun eða ábendingu skv. 2. mgr. 11. gr. skal svæðisráð leitast við að kanna viðhorf hins fatlaða og forráðamanns hans til málsins.

13. gr.

Rannsókn og málshraði.

Svæðisráð skal sjá til þess að mál sé nægjanlega upplýst og að ekki verði óþarflegur dráttur á meðferð máls.

Svæðisráð getur krafðið forstöðumenn viðkomandi þjónustustofnunar eða heimilis um þær upplýsingar sem nauðsynlegar eru til úrlausnar máls. Ef um er að ræða persónuleg atriði eða upplýsingar um einkafjármuni hins fatlaða skal leitað eftir samþykki hans sbr. 2. mgr. 37. gr. laga um málefni fatlaðra.

Jafnan skal gefa forstöðumanni þjónustustofnunar eða heimilis, sem kvörtun eða ábending beinist að, kost á að skýra málið fyrir svæðisráði áður en það lýkur málinu með álitsgerð skv. b-lið 2. mgr. 15. gr.

Beinist kvörtun eða ábending að athöfn eða athafnaleysi tiltekins starfsmanns skal leita eftir skýringum hans, áður en svæðisráð lýkur meðferð málsins.

14. gr.

Þagnarskylda.

Fulltrúum svæðisráðs ber að gæta þagnarskyldu um þau atvik sem þeim verða kunn í starfinu og leynt eiga að fara vegna lögmætra almanna- eða einkahagsmuna. Þagnarskyldan helst þótt látið sé af starfi.

15. gr.

Lyktir máls.

Telji svæðisráð þegar í upphafi að kvörtun eða ábending gefi ekki nægilegt tilefni til nánari athugunar skal það tilkynnt hlutaðeigandi og er málinu þá lokið.

Hafi svæðisráð tekið mál til meðferðar geta lyktir þess orðið:

- Það getur látið málið niður falla að fenginni leiðréttingu eða skýringu forstöðumanns viðkomandi þjónustustofnunar eða heimilis.
- Það getur látið í ljós álit á því hvort athöfn eða athafnaleysi starfsmanna tiltekinnar þjónustustofnunar eða heimilis brjóti í bága við lög eða hvort annars hafi verið brotið gegn góðum starfsháttum. Sæti athafnir þjónustustofnunar eða heimilis aðfinnslum eða gagnrýni svæðisráðs getur það jafnframt beint tilmælum til stofnunar eða heimilis um úrbætur.
- Telji það að um sé að ræða brot í starfi sem varðar viðurlögum samkvæmt lögum skal það gera viðeigandi yfirvöldum viðvart.

Beri málaleitan svæðisráðs ekki árangur skal málið sent til úrlausnar hlutaðeigandi stjórnvalds.

VI. KAFLI

Starfshættir svæðisráðs.

16. gr.

Svæðisráð hefur í störfum sínum, sbr. III. og IV. kafla, samvinnu við svæðisskrifstofu og fær þaðan þá aðstoð við skrifstofuhald sem það þarf á að halda. Þetta á þó ekki við í þeim tilvikum þar sem slík samvinna getur ekki átt sér stað eðli máls samkvæmt, sbr. eftirlit svæðisráðs með þjónustu á vegum svæðisskrifstofu og stofnana á vegum hennar, svo og réttindagæslu svæðisráðs.

Svæðisskrifstofa veitir svæðisráði fundaaðstöðu sé þess óskað.

Fundargerðir eru tvenns konar. Annars vegar fundargerðir almenns eðlis, þ.e. opinber skjöl, sem veittur skal aðgangur að samkvæmt almennum stjórnsýslureglum. Hins vegar fundargerðir um málefni einstaklinga sem færðar skulu í sérstaka trúnaðarbók.

Aðgangur að síðarnefndum fundargerðum er utanaðkomandi aðilum óheimill nema með samþykki viðkomandi einstaklings eða málsvara hans.

VII. KAFLI

Fjármál svæðisráða.

17. gr.

Svæðisráð fær úthlutað ákveðinni fjárhæð á fjárlögum hvers árs til útgjalda vegna þóknunar til fulltrúa í svæðisráði annars vegar og útlags kostnaðar hins vegar. Svæðisráð gerir árlega áætlun um ráðstöfun fjárens. Fjárhæðin skal vistuð hjá svæðisskrifstofu undir sérstöku fjárlaganúmeri og annast hún útgreiðslur. Útgreiðslur eru því aðeins heimilar að fyrir liggja fyrirsmáli og samþykki formanns svæðisráðs.

Félagsmálaráðherra ákveður laun vegna starfa í svæðisráði.

18. gr.

Félagsmálaráðuneyti skal, að fengnum tillögum svæðisráðs, áætla útgjöld vegna starfa trúnaðarmanna fatlaðra, sem ráðnir eru af svæðisráði skv. 7. gr. og staðfesta ráðningarsamning þeirra.

19. gr.

Reglugerð þessi sem sett er með heimild í lögum um málefni fatlaðra nr. 59/1992, öðlast gildi þegar í stað.

Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 142/1993 um svæðisráð málefna fatlaðra.

Félagsmálaráðuneytinu, 5. október 1998.

Páll Pétursson.

Þórhallur Vilhjálmsson.

REGLUGERÐ

um breytingu á reglugerð nr. 342, 19. júní 1998, um loðnuveiðar erlendra skipa í fiskveiðilandhelgi Íslands á loðnuvertíðinni 1998/1999.

1. gr.

Í stað: „7 færeysk skip“ í 2. mgr. 5. gr., sbr. 2. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 405, 13. júlí 1998, komi: 8 færeysk skip.

2. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt ákvæðum laga nr. 22, 8. apríl 1998, um veiðar og vinnslu erlendra skipa í fiskveiðilandhelgi Íslands til þess að öðlast þegar gildi.

Sjávarútvegsráðuneytinu, 13. október 1998.

Þorsteinn Pálsson.

Árni Kolbeinsson.